

Cura de continguts en les xarxes socials de revistes d'informació i documentació d'Iberoamèrica

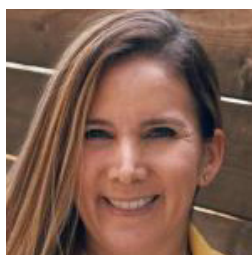
Jesús Cascón-Katchadourian

Departament d'Informació i Comunicació, Universitat de Granada

cascon@ugr.es

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3388-7862>

EXIT: <https://www.directorioexit.info/ficha4094>

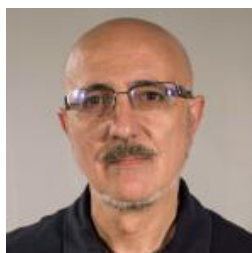
Wileidys Artigas

High Rate Consulting, EUA

wileartigas@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6169-5297>

EXIT: <https://www.directorioexit.info/ficha4949>

Javier Guallar

Facultat d'Informació i Mitjans Audiovisuals, Universitat de Barcelona

jguallar@ub.edu

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8601-3990>

EXIT: <https://www.directorioexit.info/ficha195/>

DOI

<https://dx.doi.org/10.1344/BiD2023.51.07>

Citació recomanada

Cascón-Katchadourian, Jesús; Artigas, Wileidys; Guallar, Javier (2023). "Cura de continguts en les xarxes socials de revistes d'informació i documentació d'Iberoamèrica". *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 51 (desembre). <<https://bid.ub.edu/51/cascon.htm>>. DOI: <https://dx.doi.org/10.1344/BiD2023.51.07>. [Consulta: dd-mm-aa].

Els textos publicats en aquesta revista estan subjectes –llevat que s'indiqui el contrari– a una llicència de Reconeixement 4.0 Internacional de Creative Commons. La llicència completa es pot consultar a <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ca>

Resum

Objectius: l'article té com a objectiu analitzar les característiques de la cura de continguts que duen a terme les revistes científiques iberoamericanes d'informació i documentació en les seves xarxes socials.

Metodologia: investigació descriptiva basada en la tècnica de l'anàlisi de contingut de productes digitals, en la qual es presenta un enfocament tant quantitatiu, de la presència dels elements estudiats, com qualitatiu, d'anàlisi i de selecció de bones pràctiques. S'han examinat totes les revistes iberoamericanes de la categoria *Library and Information Science* segons el SCImago Journal & Country Rank (SJR).

Resultats: el 60 % de les revistes tenen perfils en les xarxes socials, tot i que només el 55 % estan actius. Twitter és la plataforma preferida. Predomina en les seves publicacions la cura de continguts, present en el 86 % de les entrades en quinze dels divuit perfils analitzats. En l'àmbit temàtic, gran part de les publicacions tracten del número actual (60,57 %); en cada perfil de xarxa social sol predominar una tècnica de cura per sobre de la resta, essent la més emprada "Comentar" (en sis perfils), seguida d'"Extractar", "Resumir" i "Citar" (en quatre). Es conclou que una bona part de les revistes iberoamericanes d'informació i documentació disposen de xarxes socials, i que aquestes utilitzen àmpliament tècniques de cura de contingut per difondre la seva producció acadèmica.

Paraules clau

cura de continguts; informació i documentació; revistes científiques; xarxes socials; Twitter; Facebook; Iberoamèrica

CONTENT CURATION ON SOCIAL MEDIA OF IBERO-AMERICAN INFORMATION AND DOCUMENTATION JOURNALS

Abstract

Objectives: the article aims to analyse the characteristics of content curation carried out by Ibero-American scientific journals of information and documentation in their social networks.

Methodology: descriptive research based on the technique of content analysis of digital products, where both a quantitative approach is presented, regarding the presence of the elements studied, and a qualitative approach, of analysis and selection of good practices. All Ibero-American journals in the Library and Information Science category have been examined according to Scimago Journal & Country Rank (SJR).

Results: 60% of magazines have profiles on social networks, although only 55% are active, their preferred platform being Twitter. Content curation predominates in their publications, present in 86% of their posts in 15 of the 18 profiles analysed; at the thematic level, the majority of publications post about the current issue (60.57%); in each social network profile, one curation technique usually predominates above the rest, the most used being Comment (6 profiles), followed by Extract, Summarize and Quote (in 4). It is concluded that a good part of the Ibero-American information and documentation magazines have social networks and that they widely use content curation techniques to disseminate their academic production.

Keywords

content curation; information and documentation; scientific journals; social networks, Twitter, Facebook; Latin America

CURACIÓN DE CONTENIDOS EN LAS REDES SOCIALES DE REVISTAS DE INFORMACIÓN Y DOCUMENTACIÓN DE IBEROAMÉRICA

Resumen

Objetivos: el artículo tiene como objetivo analizar las características de la curación de contenidos que llevan a cabo las revistas científicas iberoamericanas de información y documentación en sus redes sociales.

Metodología: investigación descriptiva basada en la técnica del análisis de contenido de productos digitales, donde se presenta un enfoque tanto cuantitativo, acerca de la presencia de los elementos estudiados, como cualitativo, de análisis y de selección de buenas prácticas. Se han examinado todas las revistas iberoamericanas de la categoría *Library and Information Science* según SCImago Journal & Country Rank (SJR).

Resultados: el 60 % de las revistas tienen perfiles en redes sociales, aunque solo el 55 % se encuentran activos, siendo su plataforma preferida Twitter. Predomina en sus publicaciones la curación de contenidos, presente en el 86 % de sus *posts* en 15 de los 18 perfiles analizados; a nivel temático, la mayoría de las publicaciones tratan del número actual (60,57 %); en cada perfil de red social suele predominar una técnica de curación por encima del resto, siendo la más utilizada "Comentar" (en seis perfiles), seguidas por "Extractar", "Resumir" y "Citar" (en cuatro). Se concluye que buena parte de las revistas iberoamericanas de información y documentación poseen redes sociales y que en estas usan ampliamente técnicas de curación de contenido para difundir su producción académica.

Palabras clave

curación de contenidos; información y documentación; revistas científicas; redes sociales; Twitter; Facebook; Iberoamérica

Rebut: 25/05/2023
Acceptat: 19/06/2023

1 Introducció

En aquest article es presenta un estudi sobre l'ús de la cura de contingut en les publicacions en les xarxes socials de les revistes iberoamericanes d'informació i documentació.

El concepte de cura de continguts (*content curation*, en anglès) és d'aparició relativament recent (Bhargava, 2009) i identifica una activitat que conjuga la selecció de continguts digitals publicats amb la seva posterior reelaboració i contextualització en una nova publicació digital en la qual es fa una aportació de valor (Guallar i Leiva-Aguilera, 2013). Com ha posat de manifest l'estudi bibliomètric de Guallar, Codina i Abadal (2020), aquest concepte s'aplica des de perspectives i disciplines diverses, principalment des de les àrees de comunicació, informació i documentació, ciències de la computació i educació, i les xarxes socials constitueixen un dels canals més emprats des de qualsevol d'aquestes perspectives.

Les xarxes socials són, per tant, un dels vehicles més apropiats per a la cura de continguts digitals, donat que ja hi ha una àmplia bibliografia al respecte (per exemple, Thorson i Wells, 2015; Bruns, 2018; Morejón-Llamas *et al.*, 2022).

D'altra banda, les revistes científiques tenen en les xarxes socials un canal molt propici per donar a conèixer, difondre i comunicar la seva producció acadèmica. Com assenyalen Cueva Estrada *et al.* (2023, p. 325) "[les xarxes socials] ajuden al millor posicionament de les mateixes i a la seva tasca de difusió de coneixement validat".

Entre les diferents xarxes socials existents, les revistes utilitzen amb més freqüència les generalistes, com ara Twitter, Facebook, etc. —les analitzades en aquest article—, que les xarxes acadèmiques, com ResearchGate o Academia.edu, atès que aquestes últimes estan més enfocades a l'ús per part dels investigadors (Orduña-Malea, Martín-Martín i Delgado-López-Cózar, 2016; Ollé i López-Borrull, 2017; Artigas i Casanova, 2020).

Les xarxes socials generalistes s'empren habitualment per a la difusió i la comunicació de continguts científics, tant per part de les revistes científiques (Arcila-Calderón *et al.*, 2019; Cueva Estrada *et al.*, 2023; Ruiz-Corbella i Galán, 2017) com per part de divulgadors científics i dels investigadors (Buitrago i Torres Ortiz, 2022; Gil i Guallar, 2023).

Així mateix, cal assenyalar que l'ús específic de la cura de continguts en les xarxes socials per part de revistes científiques no ha estat gaire estudiat. El principal precedent és el treball d'Artigas i Guallar (2022) sobre revistes iberoamericanes de comunicació. El present treball segueix la línia metodològica d'aquest estudi i analitza, en aquest cas, les característiques de la curació en revistes d'una altra disciplina: informació i documentació (*library and information science*, LIS).

2 Objectius i metodologia

L'objectiu principal és analitzar les característiques de la cura de continguts que duen a terme les revistes científiques iberoamericanes d'informació i documentació en les seves xarxes socials.

Així mateix, l'objectiu anterior es desglossa en els següents objectius específics:

- OE1.** Estudiar l'ús de les xarxes socials per part d'aquestes revistes.
- OE2.** Estudiar la implantació de la cura de contingut en les xarxes socials d'aquestes revistes.
- OE3.** Conèixer les temàtiques de les seves publicacions de cura en les xarxes socials.
- OE4.** Conèixer les tècniques de cura en les seves publicacions en les xarxes socials.
- OE5.** Identificar i proposar una sèrie de bones pràctiques de cura en les xarxes socials que poden servir de referents per a les revistes científiques.

En línies generals, i seguint la categorització de Ferran-Ferrer *et al.* (2017), la metodologia de recerca emprada és descriptiva i es basa en la tècnica d'investigació de l'anàlisi de contingut de productes digitals, tot presentant un enfocament tant quantitatiu, de la presència dels elements estudiats, com qualitatiu, d'anàlisi i de selecció de bones pràctiques. A continuació s'explica aquesta metodologia amb més detall.

Per seleccionar les revistes iberoamericanes de la disciplina, l'octubre de 2022 es va consultar el SCImago Journal Rank (SJR), que recull dades d'Scopus. Posteriorment es van consultar els llocs web d'aquestes revistes i, des d'ells, i en alguns casos mitjançant cerques, se'n van localitzar els perfils en les xarxes socials, i es va seguir l'OE1. Com que les revistes seleccionades presenten freqüències de publicació diferents (trimestrals, semestrals, etc.), igual que en altres estudis (Artigas i Guallar, 2022), es va decidir estudiar el període corresponent a la difusió en les xarxes socials de l'últim número complet publicat per la data de revisió (octubre de 2022).

En relació amb l'OE2, es va analitzar la presència de la cura de contingut en les publicacions en les xarxes socials seguint les indicacions de la bibliografia especialitzada (per exemple, Guallar *et al.*, 2021). En aquest punt és convenient aclarir què s'entén per contingut curat en aquesta investigació: es considera que hi ha cura en una publicació quan té un accés mitjançant enllaç o una altra via (per exemple, contingut incrustat des d'una plataforma de mitjà social) al contingut digital original a què fa referència. Això equivaldria a allò que investigacions recents (Guallar i López-Borrull, 2022, p. 6) assenyalen com un nivell de cura alt, i, per tant, en aquest article es considera que no hi ha cura en les entrades que no ofereixen accés a un contingut digital previ (nivells de cura mitjà i baix).

A continuació, i en relació amb els OE3 i OE4, es van estudiar les temàtiques i les tècniques utilitzades en les entrades de cura, i es va prendre com a referència per a les primeres la investigació d'Artigas i Guallar (2022), i per a les últimes els estudis de Deshpande (2013, 2015), Guallar (2017), Cui i Liu (2017) i Guallar i Traver (2020; 2021). La categorització de temàtiques i de tècniques queda com s'exposa a continuació.

Quant a les temàtiques de les publicacions, s'han considerat les següents tres categories:

- Informacions sobre l'últim número.
- Informacions sobre números anteriors.
- Altres temàtiques: informacions diverses com ara convocatòries de comunicació (*call for papers*) dels propers números, informació d'activitats, etc.

D'altra banda, les tècniques de cura estudiades són les següents:

- **Extractar:** extractar el contingut original i sense canvis, habitualment, del títol.
- **Retitular:** canviar el títol original per un de propi.
- **Resumir:** elaborar un text descriptiu o de caràcter informatiu sobre el contingut curat.
- **Comentar:** elaborar un text d'opinió, valoratiu o amb un enfocament personal sobre el contingut curat.
- **Citar:** reproduir un fragment literal del contingut curat que es considera rellevant.
- **Storyboarding:** agrupar diversos formats en una única publicació.
- **Paral·lelitzar:** proposar una relació o paral·lelisme existent entre dos o més continguts curats.

Finalment, per donar resposta a l'OE5, s'ha seguit la línia de l'article d'Artigas i Guallar (2022) i s'han seleccionat casos de bones pràctiques, tot seguint el procés que es descriu a continuació. A partir de les entrades analitzades en aquest estudi i en observar que cada revista manté unes pautes de publicació establertes, on predominen unes certes temàtiques i tècniques, s'ha establert com a criteri general, però no excloent, que l'exemple seleccionat és representatiu de la manera de fer habitual d'aquesta revista, és a dir, que no es tracta d'un cas aïllat. A continuació, cadascun dels tres coautors d'aquest estudi va

seleccionar, entre els perfils analitzats, dos exemples de cada temàtica i tècnica, que van ser avaluats per tots els autors per escollir per votació el que consideraven òptim.

Així mateix, quant a la relació de les revistes amb la disciplina que s'estudia aquí, cal precisar que, de les onze revistes analitzades amb xarxes socials actives, només tres pertanyen únicament a l'àrea d'informació i documentació (LIS) en l'índex SJR: *BiD*, *Revista Española de Documentación Científica (REDC)* i *Revista Interamericana de Bibliotecología*. Les restants estan categoritzades també en altres disciplines a més de LIS, i entre les més freqüents hi ha comunicació i sistemes d'informació, present cadascuna en quatre revistes. A continuació es pot trobar més informació detallada sobre aquest tema:

- *Profesional de la información (EPI)*: comunicació, estudis culturals i sistemes d'informació.
- *Transinformação*: comunicació, sistemes d'informació i museologia.
- *Cuadernos.info*: comunicació.
- *Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud*: gestió d'informació de la salut i polítiques de salut.
- *IC – Revista Científica de Información y Comunicación*: comunicació, estudis culturals i lingüística.
- *Encontros Bibli*: sistemes d'informació i gestió de sistemes d'informació.
- *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação*: educació, sistemes d'informació i administració pública.
- *Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos*: lingüística/llenguatge i teoria literària.

3 Resultats

3.1 Xarxes socials de revistes iberoamericanes d'informació i documentació

La disciplina de *library and information science* (LIS) d'Iberoamèrica en el SCImago Journal Rank aplega un total de vint revistes a data d'octubre de 2022 (taula 1).

Títol de la revista	Q	SJR	País	Xarxes socials
<i>Profesional de la información</i>	Q1	0,831	Espanya	4: Twitter, Facebook, LinkedIn, Instagram
<i>Revista Española de Documentación Científica</i>	Q2	0,386	Espanya	2: Twitter, Facebook (inactiva en el període analitzat)
<i>Transinformação</i>	Q2	0,295	Brasil	1: Twitter
<i>Cuadernos.info</i>	Q2	0,285	Xile	1: Twitter
<i>Información, Cultura y Sociedad</i>	Q3	0,233	Argentina	0
<i>Investigación Bibliotecológica</i>	Q3	0,208	Mèxic	0 (no té perfil propi, tot i que es publiquen continguts de la revista en la seva institució)
<i>Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud</i>	Q3	0,189	Cuba	1: Facebook
<i>Ibersid</i>	Q3	0,188	Espanya	0
<i>Perspectivas em Ciência da Informação</i>	Q3	0,186	Brasil	0
<i>Revista General de Información y Documentación</i>	Q3	0,179	Espanya	0

Títol de la revista	Q	SJR	País	Xarxes socials
<i>Bibliotecas. Anales de investigación</i>	Q3	0,150	Cuba	1: Twitter (inactiva en el període analitzat). A més, té un perfil a Facebook en el qual mai no ha publicat.
<i>BiD</i>	Q3	0,146	Espanya	1: Twitter
<i>IC – Revista Científica de Información y Comunicación</i>	Q3	0,140	Espanya	2: Twitter, Facebook (inactiva en el període analitzat)
<i>Encontros Bibli</i>	Q4	0,133	Brasil	2: Facebook, YouTube
<i>Revista Interamericana de Bibliotecología</i>	Q4	0,130	Colòmbia	3: Twitter, Facebook, Instagram (també té un perfil a LinkedIn, però no ha publicat mai res)
<i>Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação</i>	Q4	0,113	Brasil	3: Twitter, Facebook (inactiva), YouTube
<i>Boletim do Arquivo da Universidade de Coimbra</i>	Q4	0,112	Portugal	0
<i>Ciência da Informação</i>	Q4	0,109	Brasil	0
<i>Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos</i>	Q4	0,105	Espanya	1: Twitter
<i>Scire</i>	Q4	0,101	Espanya	0

Taula 1. Revistes de LIS d'Iberoamèrica segons SCImago Journal Rank (octubre de 2022).

Font: <https://www.scimagojr.com/>

Una primera dada rellevant és que vuit revistes (el 40 % del total) no tenen perfils oberts en xarxes socials, per dotze que en tenen (el 60 %). S'ha d'afegir que, en el moment de dur a terme l'anàlisi, una d'aquestes, *Bibliotecas. Anales de investigación*, tenia les seves xarxes inactives i sense publicar des del 2019, per la qual cosa no s'ha estudiat. Així mateix, cal assenyalar que *Investigación Bibliotecológica* no té perfil propi en les xarxes, tot i que es publiquen continguts sobre la revista en el perfil de la seva institució.

Considerant el quartil de l'índex SJR, es constata que totes les revistes situades en els valors superiors Q1 i Q2 (quatre revistes) empen com a mínim una plataforma social per difondre les seves informacions. De les nou revistes del quartil Q3, només tres mantenen les xarxes socials actives, cinc no tenen xarxa social pròpia, i una, tot i que té plataformes socials, està inactiva. Finalment, de les set revistes del Q4, quatre tenen perfils en xarxes socials i tres no.

Les revistes amb presència en mitjans socials tenen un total de vint-i-dos perfils oberts en diferents plataformes. No obstant això, entre aquests hi ha dos perfils que en cap moment no van estar actius, atès que no contenen cap publicació des que es van crear: *Bibliotecas. Anales de investigación* a Facebook i *Revista Interamericana de Bibliotecología* a LinkedIn. Unes altres quatre no van publicar durant el període analitzat, per la qual cosa tots aquests perfils han estat inactius molt de temps: el Facebook de la *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação*, que no publica des de 2020, i els perfils de Facebook de *REDC* i *IC: Revista Científica de Información y Comunicación*, així com el Twitter de *Bibliotecas. Anales de investigación*, que no publiquen des del 2019. Val la pena destacar el fet que Facebook és la plataforma en la qual hi ha més perfils creats però inactius entre les revistes estudiades.

Per tot això, en el moment de l'anàlisi, el nombre de revistes iberoamericanes de LIS amb perfil propi actiu en les xarxes socials era d'onze (el 55 % del total). Per plataformes, la més emprada és Twitter, utilitzada per nou revistes (només dues no en tenen, *Encontros Bibli* i *Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud*). A més, per a cinc d'aquestes nou revistes, Twitter és l'única xarxa social que empren. La segona plataforma social més usada és Facebook, present en quatre revistes; la segueixen Instagram i YouTube, utilitzada per dues revistes, i, finalment, LinkedIn, emprada només per una, *EPI*.

3.2 Cura de continguts en les xarxes socials de les revistes

Núm.	Revista	Xarxa Social	Període	Total entrades	Entrades amb cura de continguts	
				FA	FA	FR
1	<i>Profesional de la información</i>	Twitter	jul-ago 2022	37	37	100 %
		Facebook	jul-ago 2022	19	19	100 %
		Instagram	jul-ago 2022	18	18	100 %
		LinkedIn	jul-ago 2022	22	21	95 %
2	<i>Revista Española de Documentación Científica</i>	Twitter	abr-jun 2022	73	71	97 %
3	<i>Transinformação</i>	Twitter	gen-oct 2022	17	15	88 %
4	<i>Cuadernos.info</i>	Twitter	mai-ago 2022	40	36	90 %
5	<i>Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud</i>	Facebook	gen-oct 2022	8	6	75 %
6	<i>BiD</i>	Twitter	des del 21 de maig de 2022	86	84	98 %
7	<i>IC – Revista Científica de Información y Comunicación</i>	Twitter	gen-oct 2022	9	9	100 %
8	<i>Encontros Bibli</i>	Facebook	gen-oct 2022	29	25	86 %
		YouTube	gen-oct 2022	18	12	67 %
9	<i>Revista Interamericana de Bibliotecología</i>	Twitter	mai-ago 2022	7	7	100 %
		Facebook	mai-ago 2022	7	7	100 %
		Instagram	mai-ago 2022	6	6	100 %
10	<i>Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação</i>	Twitter	gen-oct 2022	45	44	98 %
		YouTube	gen-oct 2022	23	22	96 %
11	<i>Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos</i>	Twitter	gen-oct 2022	41	15	37 %

Taula 2. Entrades de cura de continguts. Font: <https://www.scimagojr.com/>

Nota: FA (freqüència absoluta), FR (freqüència relativa o percentatge)

Les dades de la taula 2 mostren que una gran part de les revistes presenten un alt percentatge d'entrades de cura de continguts, essent aquest en la seva gran majoria (excepte en dues) superior, almenys, al 75 % de les publicacions. A més, quinze dels divuit perfils estudiats tenen més del 86 % de continguts curats, i fins i tot en algunes revistes la totalitat de les publicacions són de curació, com en el cas d'*EPI*, *IC – Revista Científica de Información y Comunicación* o de *Revista Interamericana de Bibliotecología*. La principal excepció a aquesta tendència és el Twitter de la *Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos*, que

ofereix només un 37 % de contingut curat, així com, en certa manera, el canal a YouTube de la *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciència da Informação*.

Finalment, quant al nombre d'entrades publicades de cura de continguts pel conjunt de revistes, destaca també Twitter, amb el 70 % del total: 318 dels 454 continguts curats analitzats en aquest estudi. En segon lloc, i a una distància considerable, hi ha Facebook amb el 12,5 % (57 de 454 entrades).

3.3 Temàtiques de les publicacions curades

			Temàtiques d'entrades curades					
			Últim número		Números anteriors		Altres temàtiques	
Núm.	Revista	Xarxa social	FA	FR	FA	FR	FA	FR
1	<i>Profesional de la información</i>	Twitter	32	86 %	4	11 %	1	3 %
		Facebook	17	89 %		0 %	2	11 %
		Instagram	16	89 %		0 %	2	11 %
		LinkedIn	19	90 %		0 %	2	10 %
2	<i>Revista Española de Documentación Científica</i>	Twitter	25	35 %	38	54 %	8	11 %
3	<i>Transinformação</i>	Twitter	11	73 %	4	27 %		0 %
4	<i>Cuadernos.info</i>	Twitter	14	39 %		0 %	22	61 %
5	<i>Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud</i>	Facebook	0	0 %	3	50 %	3	50 %
6	<i>BiD</i>	Twitter	36	43 %	6	7 %	42	50 %
7	<i>IC – Revista Científica de Información y Comunicación</i>	Twitter		0 %		0 %	9	100 %
8	<i>Encontros Bibli</i>	Facebook	10	40 %	4	16 %	11	44 %
		YouTube	8	67 %		0 %	4	33 %
9	<i>Revista Interamericana de Bibliotecología</i>	Twitter	7	100 %		0 %		0 %
		Facebook	7	100 %		0 %		0 %
		Instagram	6	100 %		0 %		0 %
10	<i>Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação</i>	Twitter	35	80 %	3	7 %	6	14 %
		YouTube	21	95 %	1	5 %		0 %
11	<i>Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos</i>	Twitter	11	73 %		0 %	4	27 %

Taula 3. Temàtiques de les entrades curades. Font: <https://www.scimagojr.com/>

Nota: FA (freqüència absoluta), FR (freqüència relativa o percentatge)

La taula 3 mostra les dades d'anàlisi de les temàtiques. La categoria temàtica majoritària de les tres considerades és "Últim número publicat". En dotze dels divuit perfils de les onze revistes, és el tema tractat amb més freqüència, amb percentatges que oscil·len entre el 67 % del canal de YouTube d'*Encontros Bibli* i el 100 % en els tres perfils de *Revista Interamericana de Bibliotecología* (Twitter, Facebook i Instagram). En gran part dels casos, el percentatge és superior al 86 %, la qual cosa reflecteix que aquest és el contingut quantitativament més nombrós amb diferència (275 dels 454 continguts analitzats, un 60,57 % del total).

En segon lloc hi ha "Altres temàtiques", una categoria que fa referència a continguts diversos, com ara crides a contribucions o *call for papers* (CfP); anuncis de la publicació d'un número; temes de futurs números; invitacions a esdeveniments relacionats amb l'àrea de coneixement de la revista; convocatòries a premis; classificació en rànquings de revistes, o entrades sobre publicacions externes. En cinc perfils de cinc revistes diferents aquesta és la categoria predominant (amb un empat entre "Números anteriors" i "Altres temàtiques" en el cas del Facebook de la *Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud*). Les proporcions oscil·len entre el 44 % d'*Encontros Bibli* a Facebook i el 100 % d'*IC – Revista Científica de Información y Comunicación*. Quantitativament, és la segona categoria més emprada, encara que a molta distància de les publicacions amb el tema "Últim número" (116 continguts curats del total de 454, un 25,5 %).

Finalment, la categoria "Números anteriors" és la dominant en un únic cas (i en un altre està empatada amb "Altres temàtiques"). Es tracta de *REDC* a Twitter, amb un 54 % dels continguts. En els altres casos té una presència minoritària, i fins i tot en onze perfils no hi ha cap contingut d'aquest tipus. Quantitativament, són 63 entrades de 454 (només un 13,8 % del total). Cal matisar que, en el cas de *REDC*, es produeix el fet singular que el seu perfil a Twitter es va estrenar el maig de 2021 i, des d'aleshores, a més de difondre els nous articles publicats, fa una revisió de números anteriors.

3.4 Tècniques de cura de continguts

			Tècniques de cura de continguts									
			Extractar		Retitular		Resumir		Comentar		Citar	
Núm.	Revista	Xarxa social	FA	FR	FA	FR	FA	FR	FA	FR	FA	FR
1	<i>Profesional de la información</i>	Twitter		0 %		0 %	1	3 %		0 %	36	97 %
		Facebook		0 %		0 %	1	5 %	1	5 %	17	89 %
		Instagram		0 %		0 %	1	6 %	1	6 %	16	89 %
		LinkedIn		0 %		0 %	1	5 %	2	10 %	18	86 %
2	<i>Revista Española de Documentación Científica</i>	Twitter	9	13 %	6	8 %	55	77 %	1	1 %		0 %
3	<i>Transinformação</i>	Twitter	15	100 %		0 %		0 %		0 %		0 %
4	<i>Cuadernos.info</i>	Twitter		0 %		0 %	4	11 %	20	56 %	12	33 %
5	<i>Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud</i>	Facebook		0 %		0 %	4	67 %	2	33 %		0 %
6	<i>BiD</i>	Twitter	83	99 %		0 %		0 %	1	1 %		0 %
7	<i>IC – Revista Científica de Información y Comunicación</i>	Twitter	3	33 %		0 %		0 %	6	67 %		0 %
8	<i>Encontros Bibli</i>	Facebook		0 %		0 %	18	72 %	7	28 %		0 %
		YouTube	1	8 %		0 %	1	8 %	10	83 %		0 %
9	<i>Revista Interamericana de Bibliotecología</i>	Twitter		0 %		0 %	2	29 %	5	71 %		0 %
		Facebook		0 %		0 %	2	29 %	5	71 %		0 %
		Instagram		0 %		0 %	4	67 %	2	33 %		0 %

			Tècniques de cura de continguts									
			Extractar		Retitular		Resumir		Comentar		Citar	
Núm.	Revista	Xarxa social	FA	FR	FA	FR	FA	FR	FA	FR	FA	FR
10	<i>Revista Digital de Biblioteconomia e Ciència da Informação</i>	Twitter	44	100 %		0 %		0 %		0 %		0 %
		YouTube		0 %		0 %	7	32 %	15	68 %		0 %
11	<i>Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos</i>	Twitter	11	73 %		0 %		0 %	4	27 %		0 %

Taula 4. Tècniques de cura. Font: <https://www.scimagojr.com/>

Nota: FA (freqüència absoluta), FR (freqüència relativa o percentatge)

En la taula 4 es mostren les dades d'utilització de les tècniques de cura en les publicacions en xarxes socials de les revistes analitzades. De les tècniques descrites en la literatura, se n'aprecia l'ús de cinc, que són les següents: extractar, retitular, resumir, comentar i citar, i no s'observa cap cas d'*storyboarding* ni de paral·lelitzar.

S'ha vist que cada revista emprava en les seves publicacions una d'aquestes cinc tècniques de manera preferent, amb les següents excepcions: la tècnica de retitular només la utilitza *REDC* i en un percentatge baix (8%); les dues revistes que publiquen vídeos a YouTube, *Encontros Bibli* i *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciència da Informação*, empen en aquesta plataforma social la tècnica de comentar i una altra tècnica diferent en les seves altres plataformes; finalment, la *Revista Interamericana de Bibliotecología*, en els seus perfils de Twitter i Facebook, usa sobretot comentar, i a Instagram, resumir.

Vistes les excepcions, a continuació s'exposa la tècnica predominant en cada revista:

- Extractar és la tècnica majoritària en *BiD*, en *Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos* i en *Transinformação*.
- Resumir és la tècnica principal de *REDC* i de *Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud*.
- Comentar és la predominant en *Cuadernos.info* i en *IC – Revista Científica de Información y Comunicación*.
- Citar és la tècnica més utilitzada per *EPI* en els seus quatre perfils.

Si es fa una anàlisi detallada per perfils, es pot apreciar el següent:

- Extractar, la tècnica d'ús més bàsic, és majoritària en quatre perfils: *Transinformação* i *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciència da Informação* en la totalitat de les seves entrades; *BiD* en totes les seves publicacions, menys en una, i *Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos* en el 73%. En tots aquests casos, es tracta de perfils a Twitter en els quals el text de la piulada sol consistir en el títol de l'article, el nom dels autors i l'enllaç.
- Resumir és usada preferentment en uns altres quatre perfils: *REDC* a Twitter, *Encontros Bibli* a Facebook, *Revista Cubana de Información en Ciencias de la Salud* a Facebook i *Revista Interamericana de Bibliotecología* a Instagram. En aquests casos, es tracta d'entrades que inclouen un breu resum o una descripció sobre l'article o un altre tipus de contingut curat.

- Comentar és la tècnica preferida en sis perfils: *Cuadernos.info* i *IC: Revista Científica de Información y Comunicación* a Twitter, *Revista Interamericana de Bibliotecología* a Twitter i a Facebook i *Encontros Bibli* i *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação* als seus perfils de YouTube. En aquests casos, s'aprecia un to més personal o que busca una proximitat al públic.
- Per últim, la tècnica de citar és predominant en quatre perfils (Twitter, Facebook, Instagram i LinkedIn) d'una sola revista, *EPI*, que la utilitza en com a mínim el 89 % de les seves entrades. En aquests casos, es tracta sempre de publicacions que inclouen una imatge amb una citació destacada extreta de l'article i que es complementa amb les dades identificatives (autor, títol i enllaç), i de vegades amb un comentari. Cal advertir que la tècnica de citar habitualment s'auxilia amb d'altres en la mateixa entrada, com en el cas d'*EPI* amb extractar o comentar (cal precisar que en aquestes publicacions només s'ha considerat la tècnica de citar en la nostra anàlisi).

Finalment, farem una breu anotació quant als formats d'ús en les tècniques de curació. El format de publicació més emprat és la combinació d'un text i d'una imatge, i la cura es pot aplicar en un d'aquests dos formats o en tots dos, segons els casos. Al costat d'aquesta tendència majoritària, una altra variant destacable és la utilització de la tècnica de comentar en els vídeos dels canals de YouTube d'*Encontros Bibli* i de la *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação*.

3.5 Bones pràctiques de cura de continguts en els mitjans socials de revistes

Tot seguit es mostra una selecció de publicacions de cura que es poden considerar exemples de bones pràctiques, i que es presenten segons les temàtiques i les tècniques emprades. Per a cada exemple es mostra: temàtica o tècnica, revista, text, descripció de la imatge, URL i breu comentari.

Temàtiques

• Número actual

Profesional de la información

Text: "Thanks for joining our life: Intimacy as performativity on YouTube parenting vlogs. By @aVizcaino-Verdu, @Patriciadcm and @DaniJaraDent #SocialMedia #Intimacy #Performativity #YouTube #Platforms #Vlogs"

Imatge: conté el títol de l'article, el nom i els retrats de les tres autores, una citació textual de l'article i les seves dades de referència.

https://twitter.com/revista_EPI/status/1556520670766456832

https://twitter.com/revista_EPI/status/1559208973722583044

EPI, a Twitter (no en la resta de les plataformes socials), publica dues piulades per a cada nou article de la revista: la primera, quan apareix l'article en la modalitat de publicació contínua, i la segona, uns dies després. El contingut de totes dues piulades és molt semblant, però la segona està traduïda a l'anglès, incloent-hi la citació textual seleccionada, així com el format gràfic de la imatge, que és diferent en les primeres i en les segones publicacions de cada article. Aquesta duplicitat es considera, tècnicament en l'àmbit dels mitjans socials, una pràctica de reciclatge de contingut, i és quelcom que s'aconsella fer es-

pecialment en les plataformes socials en què els continguts tenen un menor temps de vida útil, com és el cas de Twitter (Sanagustín, 2017). D'aquesta manera augmenten les possibilitats de visibilitat i d'accés al nou article de la revista.

- **Números anteriors**

Revista Española de Documentación Científica

Text: "Con motivo de la celebración #DiadelLibro2022 recogemos algunos artículos que estudian al #libro y sus #lectores desde diferentes perspectivas. (Se abre hilo)"

Imatge: no n'hi ha.

https://twitter.com/Revista_REDOC/status/1517408074876821505

És un bon exemple de com recuperar articles de números anteriors que tenen una temàtica comuna, en aquest cas, el llibre i els seus lectors des de diferents perspectives. Es tracta d'una cura de contingut d'interès indubtable en la qual s'ha fet una anàlisi de la producció científica de la revista buscant patrons i posant aquests continguts a disposició del públic en un moment apropiat, amb motiu d'una efemèride (una tècnica habitual en els mitjans de comunicació). També és interessant l'ús del fil de Twitter per reunir diverses piulades amb articles diferents.

- **Altres temàtiques**

BiD

Text: "Anàlisi de l'ISBN a Iberoamèrica <https://ub.edu/blokdebid/ca/content/analisi-de-lisbn-iberoamerica> amb Isabel-Cristina Arenas al #BlokdeBiD @revistaBiD"

Imatge: mostra la imatge que es presenta en el blog.

<https://twitter.com/revistaBiD/status/1506627616173965320>

És un bon exemple d'entrada en les xarxes socials no relacionada estrictament amb els continguts de la revista; són les entrades habituals en el perfil de *BiD* sobre el *Blok de BiD*, un blog amb el qual la revista té relació i que publica ressenyes d'informes i estudis sobre les temàtiques que tracta la revista. D'aquesta manera pot augmentar la visibilitat del seu perfil de Twitter i, per extensió, de la marca de la revista.

Tècniques

A continuació es mostren exemples de bones pràctiques de les tècniques de resumir, comentar i citar. No s'han inclòs exemples de retitular ni d'extractar. En el primer cas, perquè apareix molt poc en les revistes analitzades i, en el segon, perquè extractar es considera una tècnica menor i amb poc valor afegit, amb exemples molt similars entre ells.

- **Resumir**

Revista Española de Documentación Científica

Text: "Sergi Cortiñas y Marc Darriba Zaragoza estudian el porcentaje de obras pseudocientíficas presentes en #bibliotecas públicas. Resultados: mayor porcentaje #astrología | Más números de títulos sobre #homeopatía en proporción a #quimioterapia. <https://doi.org/10.3989/redc.2018.1.1474>"

Imatge: no en té.

https://twitter.com/Revista_REDOC/status/1529795736191344640

Un bon ús de la tècnica de resumir apareix en aquesta piulada sintètica i directa, en la qual tot el contingut es basa en el text, sense incloure cap imatge. La piulada resumeix en poques paraules el tema d'un article publicat en la revista, així com dos dels seus resultats més significatius, tot indicant també el nom dels autors. A més, utilitza amb precisió algunes etiquetes per identificar determinades paraules clau: biblioteques, astrologia, homeopatia i quimioteràpia.

- **Comentar**

Encontros Bibli

Text: "Competência leitora na cultura digital e a biblioteca escolar: a contribuição do letramento informacional..." [no s'inclou el text sencer perquè és massa llarg].

Imatge: és un vídeo en el qual una de les autores comenta el contingut de l'article publicat.

<https://www.youtube.com/watch?v=vxP2Fw4Ymfc>

Exemple d'ús del vídeo com a sistema de presentació del contingut d'articles científics, en aquest cas, en el canal de la revista a YouTube. En aquest vídeo, una coautora del treball comenta la seva experiència en relació amb l'elaboració de l'article acadèmic. És important assenyalar que en aquest tipus de continguts, l'ús d'una tècnica o d'una altra pot dependre més de l'autor que de la revista, és a dir, la manera com l'autor presenta el vídeo pot estar més vinculada a l'estil propi de comunicar de l'autor que a una decisió de la revista.

- **Citar**

Cuadernos.info

Text: "#LecturaRecomendada @NekaneParejo analizó 11 películas de Almodóvar centrándose en la figura del fotógrafo. Concluyó una evolución hacia la caracterización de otros roles: voyerismo, fotografía doméstica e imágenes robadas. Lee el artículo completo en <https://doi.org/10.7764/cdi.52.36267>"

Imatge: consisteix en una frase destacada entre cometes de l'article amb indicació de la pàgina concreta i l'autor. També inclou el nom de la revista, el títol, l'any de publicació, el número i les pàgines.

<https://twitter.com/CuadernosInfo/status/1564650714395287554>

És un bon exemple de l'ús de la tècnica de citar en aquesta piulada. La citació s'incorpora a l'entrada i no en el text amb una imatge mitjançant un gràfic d'aspecte cuidat. La citació seleccionada permet ressaltar un dels resultats més destacats de la investigació, de manera que l'article que es difon es condensa en poques paraules.

4 Discussió

Aquest treball proposa un aprofundiment en la difusió d'informació científica duta a terme per les revistes acadèmiques en xarxes socials, com a mínim en les següents qüestions.

En referència a la presència de les revistes de LIS en les xarxes socials, el treball contribueix a ampliar l'estudi d'Ollé i López-Borrull (2017) que, a més d'altres aspectes, mostra una panoràmica de l'ús de les xarxes socials per part de les revistes científiques espanyoles sobre LIS. Si es comparen les dades de tots dos estudis, s'observen diferències en aquests anys (les dades d'Ollé i López-Borrull són de novembre de 2016). Si aquell any hi havia vuit revistes espanyoles indexades a *Scopus* o *WoS*, actualment n'hi ha vuit, però dues han canviat: han desaparegut de les bases de dades internacionals *Cybermetrics* i *Anales de Documentación* i han entrat en escena *IC – Revista Científica de Información y Comunicación* i *Revista de Cancioneros Impresos y Manuscritos*.

Quant a perfils en les xarxes socials, s'observen algunes diferències i semblances. Entre les diferències: *REDC* no tenia comptes en les xarxes socials, mentre que ara en té a Twitter i a Facebook (encara que estigui inactiu); *EPI* no tenia Instagram i ara sí que en té, i tenia Pinterest i YouTube, que en l'actualitat estan inactius. Entre les semblances: *BiD* tenia i encara té Twitter; *EPI* manté sense canvis Facebook, Twitter i LinkedIn, i *Ibersid: revista de sistemas de información y documentación* i *Scire* no tenien xarxes socials i continuen sense tenir-ne.

Si es comparen les dades d'aquest treball amb els d'estudis en altres àmbits temàtics, el treball d'Arcila-Calderón *et al.* (2019) sobre revistes de ciències socials coincideix a assenyalar el domini de Twitter i Facebook sobre la resta de les plataformes, amb una mitjana d'adopció de xarxes socials per revistes d'un 38,21 %, inferior a l'observat en les revistes de LIS. No succeeix el mateix amb les revistes científiques d'educació indexades a *JCR* o *Scopus* que, segons Ruiz-Corbella i Galán (2017) i Sánchez-Santamaría i Aliaga (2019), tenen totes algun tipus de compte en les xarxes socials, entre les quals les més utilitzades també són Facebook i Twitter, seguides de prop per LinkedIn.

Si es comparen les dades d'aquest estudi sobre revistes de LIS amb les dades de revistes sobre comunicació de l'estudi d'Artigas i Guallar (2022), també s'observen algunes diferències i semblances. Entre les diferències, el nivell de presència en les xarxes socials és superior en les revistes de LIS gairebé en un 20 % respecte a les de comunicació. Pel que fa a les semblances, tots dos estudis coincideixen que gran part de les revistes empren la cura de continguts en les seves publicacions en les xarxes socials; dediquen la majoria de les entrades a difondre els continguts del número actual i utilitzen de manera destacada la tècnica de comentar, seguida de la de resumir. Tot i que en l'estudi anterior citar i extractar eren més minoritàries, en aquest són al mateix nivell que resumir.

També cal ressaltar que quatre revistes apareixen en tots dos estudis perquè pertanyen a les dues categories: *EPI*, *Cuadernos.info*, *Transinformação* i *IC: Revista Científica de Información y Comunicación*. Entre tots dos treballs s'observa que *Cuadernos.info* i *Transinformação* no tenien presència en les xarxes socials l'any 2021 i ara sí, en concret, a Twitter. Així mateix, *IC: Revista Científica de Información y Comunicación* apareixia com a inactiva i ara té un perfil a Twitter actiu. Finalment, *EPI* publicava escassament a Facebook

en l'anterior estudi en comparació amb el que s'observa en aquest, mentre que d'altra banda continua utilitzant de manera destacada la tècnica de citar, la qual cosa mostra consistència en el seu estil de cura.

5 Conclusions

Tot responent als objectius proposats, es pot concloure el següent:

Quant a l'OE1, sobre presència en les xarxes socials de les revistes de la categoria LIS, es pot afirmar que el 60 % de les revistes de LIS iberoamericanes indexades per Scopus (dotze de vint revistes) disposen de perfils de xarxes socials, i el 55 % estan plenament actius (onze de les vint revistes). Aquestes onze revistes tenen un total de divuit perfils actius, entre els quals destaca l'ús de Twitter. Només dues revistes no tenen perfil en aquesta xarxa social, i en cinc d'elles és l'única plataforma social. Per la seva part, Facebook apareix com la xarxa amb el nombre més alt de perfils creats però inactius. Una possibilitat és que en aquests moments Facebook estigui deixant de ser utilitzada per algunes revistes científiques per difondre'n els continguts. Finalment, és important ressaltar que les revistes de més impacte difonen en grau més alt les seves publicacions mitjançant les xarxes socials.

En referència a l'OE2, es pot concloure que la majoria de les revistes fa servir la cura de continguts en les seves publicacions en les xarxes socials. Es pot destacar que quinze dels divuit perfils empen la cura en més del 86 % dels seus continguts, amb un domini també de Twitter, amb el 70 % del total dels continguts curats (318 dels 454 que s'analitzen).

En relació amb l'OE3, sobre temàtiques de les publicacions de cura, la majoria de les revistes publiquen entrades sobre el seu últim número, amb 275 de les 454 entrades amb continguts curats totals analitzats en aquest estudi (60,57 %), seguit de la categoria "Altres publicacions" (25,55 %), essent la menys usada "Números anteriors" (13,87 %).

En relació amb l'OE4, sobre tècniques de cura, es pot destacar en primer lloc que no s'observa cap cas d'*storyboarding* ni de paral·lelitzar. D'altra banda, amb excepcions, cada revista sol tenir una tècnica preferida que empra majoritàriament (per exemple, *EPI* utilitza de manera destacada citar en les seves quatre xarxes socials). En l'anàlisi del perfil de xarxa social hi ha un cert equilibri entre l'ús de comentar, extractar, resumir i citar, i comentar destaca com a tècnica preferida en sis perfils, respecte als quatre perfils que usen les altres tècniques.

Finalment, quant a l'OE5 s'ha pogut extreure un conjunt d'exemples de bones pràctiques que poden servir de referent a altres revistes per a les seves publicacions en les xarxes socials, tant en temàtiques com en tècniques. Així, es pot destacar, per exemple: l'ús de videoarticles amb la tècnica de comentar per part de dues revistes en els seus canals de YouTube, *Encontros Bibli* i *Revista Digital de Biblioteconomia e Ciência da Informação*; l'ús de fils de Twitter per mostrar articles científics passats amb una temàtica comuna, a *REDC*; les publicacions sobre continguts externs a la revista mateixa, a *BiD*; la publicació de dues piulades sobre un mateix article amb lleugeres variants per reforçar la difusió del paper, a *EPI*, o l'ús d'extractes seleccionats de l'article amb la tècnica de citar per donar a conèixer millor el seu contingut, a *EPI* i a *Cuadernos.info*.

D'altra banda, i atesa la discussió, es conclou que tant les revistes de LIS espanyoles com les iberoamericanes han millorat la seva presència en les xarxes socials en aquests últims anys, a més de la difusió de continguts, tant si és perquè s'han activat o perquè es publica més en aquestes xarxes socials. S'entén des d'aquesta investigació que les revistes acadèmiques han percebut que curar contingut en les xarxes socials d'una manera sostinguda al llarg del temps és una tasca fonamental que els permet difondre i donar a conèixer amb èxit els seus continguts a audiències més àmplies.

Una última observació és que es constata que la disciplina estudiada, LIS, té un caràcter marcadament transversal i guarda una important relació amb altres camps de coneixement, ja que diverses revistes se situen en diverses categories de l'SJR.

Finalment, és possible assenyalar algunes limitacions d'aquest estudi que poden desenvolupar-se en futures investigacions. En primer lloc, podria ampliar-se el període temporal d'anàlisi per obtenir una visió més completa de l'activitat de les revistes. Tampoc no s'ha estudiat l'impacte que té en les mètriques bibliomètriques la difusió d'articles de revistes mitjançant les xarxes socials. Una tercera limitació pot ser no utilitzar altres metodologies, com ara entrevistes o enquestes als editors de revistes i als responsables de les seves xarxes socials, per entendre millor les seves dinàmiques de treball. Així mateix, en relació amb altres futures investigacions, pot ser molt interessant ampliar l'àmbit geogràfic i disciplinar analitzat aquí estudiant revistes científiques d'altres regions i d'altres disciplines.

6 Notes

Aquest treball forma part del projecte Parámetros y estrategias para incrementar la relevancia de los medios y la comunicación digital en la sociedad: curación, visualización y visibilidad y (Cuvicom). PID2021-123579OB-I00, Ministerio de Ciencia e Innovación (Micin), España.

6 Destacats

"Facebook es mostra com la xarxa amb el nombre més elevat de perfils creats però inactius. Una possibilitat és que actualment Facebook estigui deixant de ser utilitzada per algunes revistes científiques per difondre els seus continguts."

"[...] amb excepcions, cada revista sol tenir una tècnica preferida que empra majoritàriament (per exemple, *EPI* utilitza de manera destacada citar en les seves quatre xarxes socials)."

"Les revistes acadèmiques han percebut que curar contingut en les xarxes socials d'una manera sostinguda al llarg del temps és una tasca fonamental que els permet difondre i donar a conèixer amb èxit els seus continguts a audiències més àmplies."

Bibliografía

- Arcila-Calderón, Carlos; Calderín-Cruz, Mabel; Sánchez-Holgado, Patricia (2019). "Adopción de redes sociales por revistas científicas de ciencias sociales". *El profesional de la información*, vol. 28, núm. 1, e280105. <<https://doi.org/10.3145/epi.2019.ene.05>>. [Consulta: 23/10/2022].
- Artigas, Wileidys; Casanova, Ilya (2020). "Influencia de las redes sociales académicas en la construcción de la identidad digital latinoamericana". *Anales de Documentación*, vol. 23, núm. 2. <<https://doi.org/10.6018/analesdoc.397551>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Artigas, Wileidys; Guallar, Javier (2022). "Curación de contenidos científicos en medios sociales de revistas Iberoamericanas de Comunicación". *Revista de Comunicación*, vol. 21, núm. 2, p. 15–32. <<https://doi.org/10.26441/RC21.2-2022-A1>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Bruns, Axel (2018). *Gatewatching and news curation: Journalism, social media, and the public sphere*. Nova York: Peter Lang. <<https://doi.org/10.3726/b13293>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Buitrago, Alex; Torres Ortiz, Lidia (2022). "Divulgación científica en YouTube: Comparativa entre canales institucionales vs. Influencers de ciencia". *Fonseca. Journal of Communication*, núm. 24, p. 127–148. <<https://doi.org/10.14201/fjc.28249>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Cueva Estrada, Jorge; Sumba Nacipucha, Nicolas; Paredes Floril, Priscilla; Sanchez-Bayon, Antonio; Carbo Guerrero, Kenya (2023). "Correlación entre Facebook y Google Scholar en el impacto de revistas científicas". *Revista Latina de Comunicación Social*, núm. 81, p. 314–331. <<https://doi.org/10.4185/RLCS-2023-1897>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Cui, Xi; Liu, Yu (2017). "How does online news curate linked sources? A content analysis of three online news media". *Journalism*, vol. 18, núm. 7, p. 852–870. <<https://doi.org/10.1177/1464884916663621>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Deshpande, Pawan (2013). *Six content curation templates for content annotation*. *The Curata* [blog]. <<http://www.curata.com/blog/6-content-curation-templates-for-content-annotation>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Deshpande, Pawan (15 de enero de 2015). *The Definitive Guide to Content Curation*. *The Curata* [blog]. <<http://www.curata.com/blog/the-definitive-guide-to-content-curation/>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Ferran-Ferrer, Nuria; Guallar, Javier; Abadal, Ernest; Server, Adan (2017). "Research methods and techniques in Spanish library and information science journals (2012-2014)". *Information Research*, vol. 22, núm. 1. <<http://www.informationr.net/ir/22-1/paper741.html>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Gil, Lydia; Guallar, Javier (2023). "Científicos en redes sociales. Divulgación y curación de contenidos en twitter: taxonomía y casos". *Index.Comunicación*, vol. 13, núm. 1, p. 55–77. <<https://doi.org/10.33732/ixc/13/01Cienti>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Guallar, Javier. (2017). "Artículos de curación de contenidos. Categorías y ejemplos". *Anuario ThinkEPI*, 11, p. 210-216. <<https://doi.org/10.3145/thinkepi.2017.38>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Guallar, Javier; Codina, Lluís; Abadal, Ernest (2020). "La investigación sobre curación de contenidos: análisis de la producción académica". *Ibersid*, vol. 14, núm. 1, p. 13–22. <<https://ibersid.eu/ojs/index.php/ibersid/article/view/4653>> [Consulta: 24/05/2023].
- Guallar, Javier; Leiva-Aguilera, Javier (2013). *El content curator. Guía básica para el nuevo profesional de internet*. Barcelona: Editorial UOC, colección El profesional de la información.

- Guallar, Javier; López-Borrull, Alexandre (2022). "Curar la verdad, curar la mentira: dos estrategias de content curation contra la desinformación". *Anuario ThinkEPI*, vol. 16, e16a42. <<https://doi.org/10.3145/thinkepi.2022.e16a42>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Guallar, Javier; Pedraza-Jiménez, Rafael; Pérez-Montoro, Mario; Anton, Laura (2021). "Curación de contenidos en periodismo. Indicadores y buenas prácticas". *Revista Española De Documentación Científica*, vol. 44, núm. 2, e296. <<https://doi.org/10.3989/redc.2021.2.1742>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Guallar, Javier; Traver, Paula (2020). "Curación de contenidos en hilos de Twitter. Taxonomía y ejemplos". *Anuario ThinkEPI*, vol. 14, e14d06. <<https://doi.org/10.3145/thinkepi.2020.e14d06>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Guallar, Javier; Traver, Paula (2021). "Curación de contenidos de bibliotecas en medios sociales: plataformas, técnicas y buenas prácticas". *Anuario ThinkEPI*, vol. 15, p. 1–16. <<https://doi.org/10.3145/thinkepi.2021.e15d02>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Morejón-Llamas, Noemí; Martín-Ramallal, Pablo; Micaletto-Belda, Juan (2022). "Twitter content curation as an antidote to hybrid warfare during Russia's invasion of Ukraine". *Profesional de la información*, vol. 31, núm. 3, e310308. <<https://doi.org/10.3145/epi.2022.may.08>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Ollé, Candela y López-Borrull, Alexandre (2017). Redes sociales y altmetrics: nuevos retos para las revistas científicas. A: Abadal, E. (ed.). *Revistas científicas: situación actual y retos de futuro*, p. 197–219. Barcelona: Universidad de Barcelona. <<http://eprints.rclis.org/32138/>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Orduña-Malea, Enrique; Martín-Martín, Alberto; Delgado-López-Cózar, Emilio (2016). "ResearchGate como fuente de evaluación científica: desvelando sus aplicaciones bibliométricas". *Profesional de la información*, vol. 25, núm. 2, p. 303–310. <<https://doi.org/10.3145/epi.2016.mar.18>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Ruiz-Corbella, Marta; Galán, Arturo (2017). "La visibilidad de las revistas científicas de educación en el entorno 2.0 el uso de las redes sociales". *Edetania: estudios y propuestas socio-educativas*, núm. Extra 50, p. 59–72. <<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6040100>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Sanagustín, Eva (2017). *Plan de contenidos en medios sociales*. Barcelona: Editorial UOC.
- Sánchez-Santamaría, José; Aliaga, Francisco (2019). "El papel que desde las Revistas Científicas se da a las Redes Sociales: nuevas claves para la reflexión". *Blog Aula Magna 2.0. Revistas Científicas de Educación en Red*. <<https://roderic.uv.es/bitstream/handle/10550/70005/131440.pdf?sequence=1>>. [Consulta: 24/05/2023].
- Thorson, Kjerstin; Wells, Chris (2015). "How Gatekeeping Still Matters: Understanding Media Effects in an Era of Curated Flows". A: Tim P. Vos y Francois Heinderyckx (eds.). *Gatekeeping in Transition*. Londres: Routledge. <https://www.researchgate.net/publication/276205453_How_Gatekeeping_Still_Matters_Understanding_Media_Effects_in_an_Era_of_Curated_Flows>. [Consulta: 24/05/2023].